

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nepriljubljena pisma ne sprejemajo in ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. Lastnik komercialnega lista „Edinost“ — Tisk tiskarne „Edinost“, vpisane podružnice z omejenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 34.20
Za pol leta 16.60
Za tri mesece 7.80
Za nedeljsko izdajo na celo leto 6.20
Za pol leta 3.00

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 8 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone.

Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 v.

Osmislilce, zabavale, poslanke, oglasi denarnih zavodov mm po 20 v.

Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.—

vsaka nadaljna vrsta 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inšeratijski oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plača in tisk se v Trstu.

Uprava in inšeratijski oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnoizdatnični račun št. 834.650.

Grof Czernin o svetovnem miru in njegovih temeljih.

Mirovna pripravljenost Avstrije. — Štiri temeljna načela svetovnega reda: Obilna torično razsodišče in splošno razoroženje, svoboda odprtega morja, s tem izločenje teritorialne varščine, preprečitev bodoče gospodarske vojne. Avstrija za mir brez anekzij in odškodnin, v slučaju nadaljevanja vojne za revidiranje programa in za odškodnino.

Czernin v Pešti.

DUNAJ, 2. (Kor.) Minister za zunanje stvari se poda danes v Budimpešto, da poseti ogrskega ministrskega predsednika. Ministrski predsednik dr. Wekerle bo privedel na čast ministru Czerninu diner, na katerega bodo povabljeni načelniki ogrskih političnih strank. Minister za zunanje stvari bo imel na tem dinetu najbrže politični govor.

BUDIMPEŠTA, 2. (Kor.) Pri dinetu, ki ga je privedel ogrski ministrski predsednik na čast vnanjemu ministru grafu Czerninu, je dr. Wekerle prisrčno pozdravil grofa Czernina in ga naprosil, da se izrazi o vnanjem položaju.

Grof Czernin je pojasnil najprej sijajni vojaški položaj zaveznikov in naglašal posebno sijajno udeležbo sinov Ogrske na uspehih. Nato je prešel na politični položaj in izjavil:

Velikemu francoskemu državniku Talleyrandu se pripisuje izrek, da obstajajo besede zato, da se prikrivajo misli. Mogoče je bil ta izrek pravilen za diplomata tistega časa; zdaj pa današnja doba menda ni izreka, ki bi bil manj primeren. Milijoni, ki se bojujejo ali v strelskih jarkih ali v zaledju, hočejo vedeti, čemu in zakaj se bojujejo. Oni imajo pravico, da zaznajo, zakaj se ni nastopil mir, ki ga želi ves svet.

Ko mi je bilo izročeno sedanje mesto, sem porabil prvo priložnost, da izjavim javno, da nečemo nobenih nasilstev, da pa tudi istih nečemo pretrpeti in da smo pripravljene, stopiti v pogajanja, kakor hitro se postavijo naši nasprotniki na to stališče sporazumnega miru. Mislim, da sem s tem, čeprav v splošnih obrih, vendar jasno pojasnil mirovne cilje avstroogrške monarhije. Marsikdo v tuzemstvu in v prijateljskem inozemstvu ne je grajal radi teh odkritih besed. Izpričevanja teh grajačih gospodov so me prepričala o pravilnosti mojega naziranja. Ne preklečem niti besede, ki sem jo izrekel, in to v prepričanju, da ogromna večina tu in v Avstriji odobruje moje stališče. Računajoč s tem, hočem danes nekoliko povedati javnosti, kakor si c. in kr. vlada sploh predstavlja nadaljni razvoj popolnoma razrušenih evropskih pravnih razmer.

V velikih obrih je naš program vzpostavitev svetovnega reda, ki je bolj označen z zgradnjo novega svetovnega reda, orisan že v našem odgovoru na mirovno noto Sv. očeta. Zato gre sedaj le za to, da se ta program izpolni in podajo predvsem pojasnila, kaj nas je privedlo do tega, da zastopamo načela, ki popolnoma prevladajo sedanjim sistem. Širšim krogom se zamore zdeli naravnost nerazumljivo, da se hočejo centralne vlasti in posebno Avstrija v bodoče odpovedati vojaškemu oboroževanju, ker je bila v teh težkih letih le njihova vojaška moč edina opora proti številni premoči.

Vojna ni ustvarila samo novih dejstev in razmer, ampak je dovela tudi do novih izpiznanj, ki so razrušila temelj bivše evropske politike. Izmed drugih številnih političnih načel je izginilo tudi ono, ki je domnevalo, da je Avstrija umirajoča država. Dogma predstojajočega razpada Avstrije je bila, ki je oteževala naše stališče v Evropi in iz katere je izhajalo nerazumevanje naših življenjskih potrebščin. V tej vojni smo se izkazali popolnoma zdravi in najmanj enakovrstni; iz tega izhaja, da zamoremo sedaj računati na popolno razumevanje naših življenjskih potrebščin v Evropi in da so uničene naše, da bi nas bilo mogoče premagati z orožjem. Do trenutka, dokler tega nismo dokazali, se nismo mogli odpovedati varstvu oboroževanja in se izpostavljati aeropagu, ki bi bil pod vplivom naziranja o našem predstoječem razpadu. Toda v trenutku, ko je to dokazano, zamoremo istočasno z našimi nasprotniki odložiti orožje in urediti svoje eventualne spornosti potom razsodišč in mirnim potom. To novo izpiznanje, ki je prodrlo na svet, nam nudi možnost, da zamoremo misel razsodišč in oboroževanja ne samo sprejeti, ampak se tudi zavzeti za njeno uresničitev.

Izven vsakega dvoma je, da mora biti Evropa po tej vojni zgrajena na novi mednarodni pravni podlagi, ki bo nudila jamstvo trajnosti. Ta pravna podlaga mora biti po mojem mnenju četverna:

Prvi mora nuditi jamstvo, da ne bo mogoča nobena vojna revanše in sicer od nobene strani. Hočemo doseči pač to, da zapustimo otrokom naših otrok zapuščino, ki ji bo obvarovala strahot sedanjega vojne. Nobena izprememba sil vojnoučih se držav ne more doseči tega. Pot do tega cilja je edino omenjeno mednarodno razoroženje in pripoznanje razsodišč. Ne-potrebno je naglašati, da ta odredba razoroženja nikdar ne sme biti naperjena proti kakšni posamezni državi ali proti kakšni

skupini vlasti in da mora samoobsebi umljivo obsepati celino, vodovje in ozračje v isti meri, ako se hoče nastopati proti vojni kot sredstvu politike. Na mednarodni podlagi, pod mednarodno kontrolo se mora izvršiti splošno, enakomerno in sukcesivno razoroženje vseh držav na svetu in se zmanjšati obrambna moč na neobhodno potrebo. Vem predobro, da je ta cilj silno težko doseči in da je pot, ki pelje do njega, polna težav, dolega in trnjeva, in vendar sem prepričan da jo je treba nastopiti, neglede na to, ali je to komu všeč ali ne. Velika zmota je, da se bo svet po tej vojni prišel zopet tankaj, kjer je nehal l. 1914. Katastrofe, kakršna je sedanja vojna, ne morejo biti brez sledov. In najhujše, kar bi se zamoglo zgoditi bi bilo to, ako bi se po sklenitvi svetovnega miru nadaljevalo oboroževanje, kajti to bi pomenilo gospodarski polom vseh držav. Že pred to vojno so bila gospodarska bremena težka — čeprav zamoremo posebno mi priznati, da Avstrija še daleč ni bila na vojaški višini, ko jo je presenetila vojna — ker je prišla izpolnjevati zamude šele tekot vojne; toda po tej vojni bi bila ob svobodnem oboroževanju tekmovanju bremena za vse države enostavno neznošna. Ta vojna je dokazala, da je treba računati z večkratnim prejšnjim oboroževanjem. Da bi po tej vojni država pri oboroževanju konkurenco ostale na višini, bi morale vse posestoričiti. Ineti bi morale desetkrat toliko topov, municijskih tvornic, ladij in podvodnikov kakor poprej in tudi neprimerno več vojakov. Funkcioniranje tega aparata — letni vojaški proračun v vseh velikih državah bi moral znašati več milijard — je naravnost nemogoče. Pri vseh bremenih, ki bi po vojni tlačila vse vojaške države, bi pomenila ta naloga, ponavljam še enkrat, polom narodov. Povratek k relativno manjšemu oboroževanju kakor pred l. 1914, pa bi bil za posamezno državo že naravnost nemogoč. Ako pa bi se sploh posrečila splošna povrnitev na relativno manjšo oboroževalno višino kakor l. 1914, potem bi to že tako pomenilo zmanjšanje mednarodnega oboroževanja.

Iz te zagate je samo en izhod, mednarodno popolno razoroženje sveta. Vojna brodovja nimajo več nobenega pomena, ako države sveta jamčijo svobodo morja in ako se zmanjšajo armade na minimum, ki ga zahteva obranitev notranjega reda. In to je mogoče le na mednarodni podlagi, to se pravi pod mednarodno kontrolo. Vsaka država bo morala nekoliko odnehati od svoje samostojnosti, da se zagotovi svetovni mir. Najbrže sedanja generalna konca tega velikega mirovnega gibanja sploh ne bo popolnoma doživela. Toda jaz smatram za svojo dolžnost, da se postavim temu gibanju na čelo in da storimo vse, kar je mogoče, da bo popolno. Pri sklepanju miru je treba določiti njegova velika načela.

Ako je prvi princip oni obligatoričnega razsodišča in splošnega razoroženja na suhem, potem je drugi oni svobode odprtega morja in razoroženja na morju. Po-udarjam namenoma odprto morje, ker ne razširjam misli na morske ožine. Priznavam rad, da morajo za zvezne morske ceste veljati posebni predpisi in pravila.

Ako sta ta dva prva, ravnokar navedena momenta razjasnjena in zagotovljena, potem odpade tudi vsak vzrok za teritorialno varščino, in to je tretji princip mednarodne pravne podlage. Lepa in vzvišena nota papeža na ves svet je zgrajena na tem temelju. Mi nismo vojevali vojne, da bi osvojevali in nečemo nobenih nasilstev. Ako se mednarodno razoroženje, ki je želimo iz vsega srca, udeleži, potem ne potrebujemo nobenih mednarodnih jamstev. V tem slučaju se zamoremo odpovedati povečanju avstroogrške monarhije, seveda pod pogojem, da tudi sovražniki popolnoma izpraznijo naša ozemlja.

Četrto načelo, po katerem se je treba ravnati, ako se hoče po teh hudih časih zagotoviti novo mirno razvijanje sveta, je svobodno gospodarsko delovanje vseh in brezpozorno preprečitev bodoče gospodarske vojne. Gospodarska vojna se mora brezpozorno izločiti iz vsake bodoče kombinacije. Predno sklenemo mir, moramo imeti sigurno jamstvo, da so se naši sedanji nasprotniki odpovedali tej misli.

To so, gospoda moja, temeljna načela novega svetovnega reda, kakor si jih predstavljam jaz in ki temelje vsa na splošnem razoroženju. Saj se je tudi Nemčija v svojem odgovoru na papeževo noto izrekla za splošno razoroženje in vsaj deloma tudi naši sedanji nasprotniki. V splošnem sem drugega naziranja kakor gospod Lloyd George; toda v tem, da je nemogoča vsaka revanša, v tem se popolnoma strinjava.

Vprašanje odškodnine, s katero vedno nastopa entente, zadobiva jako čuden značaj, ako se pomisli na opustošenja, ki so jih povzročile njihove armade v Galiciji, Bukovini, na Tirolskem, ob Soči, v vzhodni Prusiji in turških ozemljih in v nemških kolonijah. Ali morda misli entente, da mi nimamo nobene škode, ali pa se tako silno moti v presojanju naše psihe, da pričakuje enostransko povračilo. Skoro bi bil prepričan o slednjem po zadnjih poročilih, ki smo jih slišali.

Entente, kakor je znano, je silno všeč, da so njena programatična izvajanja okrašena z močnimi besedami. V tem oziru sem nekoliko drugega mnenja. Menim, da sila kake države ne obstoja v krepkih besedah njenih vodilnih državnikov, ampak je ravno v nasprotnem razmerju z istimi. Kaj vse smo že slišali v teh vojnih letih: Slišali smo, da bo Nemčija uničena in Avstrija razkosana. Potem je postala cena manjša: hotelo se je le preurediti naše notranje razmere. Zdi se, da se nahajajo sedaj naši nasprotniki v tretji fazi, ker ne zahtevajo kot pogoje niti naše eksistence, niti naše državne samoodločevalne pravice, ampak večalmanj gotove rektifikacije mej. Sledile bodo še druge faze, akoprav je večina prebivalstva v vseh sovražnih državah že danes za oni sporazumni mir, ki smo ga predlagali mi prvi že pred pol leta in katerega načela sem ravnokar razjasnil vnovič.

Mi ne iščemo svoje sile v velikih besedah, ampak v naših zmagovitih armadah, trdnosti naših zvez, v vztrajnosti zaledja in v panetnih vojnih ciljih. In ker ne zahtevamo nobenih utopij in ker ve vsak državljan, bodisi na bojišču ali doma, zakaj se bojuje, zato smo si tudi sveti, da bomo dosegli svoj cilj. Nas ni mogoče ukloniti, nas ni mogoče uničiti. Hodimo svoja pota. Ze začetkom smo razglasili svoje cilje in ostali pri tem do danes. Na kateri strani je pri tem sila in kje slabost, o tem prepustim sodbo svetu. Toda nikdo naj ne računa, da velja ali da moro veljati ta naš miroljubno moderirani program za vedno. Ako nas bodo naši sovražniki prisilili, da nadaljujemo vojno, potem bomo pisili, da revidiramo svoj program in da zahtevamo nadomestilo. Govorim za sedanji trenutek, ker sem prepričan, da zamore sedaj na razviti podlagi priti do svetovnega miru. V slučaju nadaljevanja vojne pa si pridržujemo proste roke. Prepričan sem trdno o tem, da bo naš položaj v enem letu še neprimerno ugodnejši kakor sedaj. Vendar pa bi smatral za zločin, ako bi se ta vojna nadaljevala radi kakih materialnih ali teritorialnih koristi le en dan dalje, kakor zahtevata to nedotakljivi monarhije in varstvo bodočnosti. Le radi tega vzroka sem bil za mir sporazuma in sem zanj še danes. Ako pa nas naši sovražniki nečesto poslušati, ako nas bodo silili, da nadaljujemo to klanje, potem si pridržujemo revizijo programa in svobodo pogovora.

Nisem preveč optimističen glede pripravljenosti alirancev, da bi sklenili sedaj sporazumen mir na gornji podlagi. Pretežna večina vsega sveta želi tak mir, a preprečuje ga le nekateri. Hladnokrvno in z mirnimi živci bomo šli dalje svoje pota. Mi vemo, da zamoremo vzdržati na bojišču in v zaledju. Nikdar nismo bili majhni v preteklih težkih urah in nikdar ošabni v zmagi. Prišla bo naša ura in žnjo sigurno jamstvo svobodnega, mirnega razvoja Avstro-Ogrske.

Poslanska zbornica.

Govor dr. Rybářa in dr. Ravnharja.

DUNAJ, 2. (Kor.) Vlada je predložila na podlagi § 3 vojnogospodarskega pooblastilnega zakona ministerjalne odredbe, ki so bile izdane na podlagi tega zakona v času od 24. julija do 25. septembra.

Tekom nadaljevanja prvega čitanja finančnih predlogov je posl. Waldner, razpravljajoč o političnem položaju, izjavil, da se zdi, da žele oni, ki hočejo ustvariti bodočnost svojih narodov potom sovražnikov, razbiti zbornice. Izvojevan je največji uspeh, ki ga je bilo mogoče izvojevati. Panislavizem, dedni sovražnik monarhije, je pobit in se je obrnil proti lastnemu nositelju, carizmu. Treba je še odbiti polizke, da bi se sovražniki pri mirovni pogajanjih vmešavali v naše notranje razmere. Posl. dr. Ravnhar je naglašal, da se je ministrski predsednik v odločni zavrnitvi zahteve po državnem združenju vseh Jugoslovancev znašel v čudnem soglasju z načelnikom ogrske vlade in si na drugi prilažil program nemškega Nationalverbanda. Pod avstrijsko državno mislijo se razumeva vedno večja samostojnost Ogrske in nadvladanje nemštva v naši polovici. Nudili smo vladji priložnost, da odzdravi bolna telesa avstrijske države po receptu enakopravnosti in zadovoljnosti vseh narodov. Toda od sedaj naprej bomo gledali le nase. Zavračamo pa z vso odločnostjo očitaje, da nimamo nobenega smisla za avstrijsko državno misel. V poletnem zasedanju smo lojalno glasovali za provizorij. Ako bi danes storili isto, bi pomenilo toliko, kakor da poljubljamo bič, ki nas bje. Prepričani smo trdno, da bomo dosegli svoj cilj tudi

brez vlade. Govornik je protestiral proti sumničanju, da je jugoslovanski program narekovan od entente, nastopal je proti delovanju poljskih sodišč in obžaloval, da se glede preganjanj ne more nič izpremeniti. Jugoslovani vztrajajo pri svojem programu; naj bo ministrski predsednik prepričan, da si bodo tudi znali priboriti svoje mesto. Nato so govorili posl. Seidl, Evgen Lewickij in dr. Steiuwender.

Posl. Daszynski je izjavil, da mora protestirati proti temu, da je ključ k položaju edinote v rokah Poljakov. Posl. dr. Rybář je protestiral proti očitaju, da so Slovenci sovražni Nemcem in naglašal, da so je treba najprej povprašati, kako postopajo Nemci s Slovenci. V najnovejšem času so se sicer socijalna nasprotstva zmanjšala, zato pa je stopilo tembolj v ospredje narodno nasprotstvo. Govornik je zavračal naziranje, da je imenovanje slovenskega ministra ugoditev stremljenjem Slovencev. Slovenci za majhne koncesije nikakor ne morejo spravljati v nevarnost ali prodati svojega naroda. Oni zahtevajo narodno avtonomijo in samovoljanje, z vsemi atributivi državne neodvisnosti. Ministrski predsednik zavrača jugoslovansko deklaracijo, smatra se celo kot nespoljiva z avstrijsko državno mislijo in za veleizdajo. Govornik opozarja temu nasprotno na neki govor Chlumeckega, ki pravi, da mora iz te vojne vzrasti svoboden, združen jugoslovanski narod; vprašanje je le, ali z Avstrijo ali proti Avstriji, s Habsburžani ali proti njim. Prvo bi nas spravilo do novega viška, drugo bi zapeljalo našo usodo.

Finančne predloge so bile nato izročene proračunskemu odseku s 14 dnevnim rokom za obravnavo provizorija, dvomesečnim rokom za obravnavo proračuna in 4 mesečnim rokom za obravnavo centralnih računskih zaključkov. Na predlog predsednika je bil zakon glede povračilnih odredb na gospodarskem in pravnem polju povodom vojnih dogodkov sprejet v drugem in tretjem čitanju. Prihodnja seja jutri z dnevnim redom: Manjša poročila političnega in obrtno-političnega odseka.

Zvezna armadna poročila.

AVSTRISKO.

DUNAJ, 2. (Kor.) Uradno se razglašajo: 2. oktobra 1917. Položaj je na vseh bojiščih neizpremenjen.

Načelnik generalnega štaba.

NEMSKO.

BEROLIN, 2. (Kor.) Veliki glavni stan, 2. oktobra 1917.

Zapadno bojišče. — Armada kraljevega Rupelha: V sredini flandrske fronte je bil topovski boj zelo močan, med Langemarkom in Hollebeke je ponovno narastel do bobnajočega ognja. Zjutraj so izrgale naše napadne čete Angležem ob gozdu Polygon Severno ceste Mezin. Vpern okoli 500 m globoko bojno ozemlje in je obdržale proti več močnim protinapadom. Razven znatnih žrtv je izgubil sovražnik na ujetnikih. — Armada nemškega cesarjeviča: Severovzhodno Soissons se je bojno delovanje artiljerije povečalo. Pred Verdunom je bil topovski boj v zvezi z našo uspešno akcijo na vzhodnem bregu Moze živahan. Pri Bezonvaux so prodirje zjutraj pehotne napadne čete s pionirji notri za črte francoske postojanke, razrušile tamkaj vse järke in se vrnile z nad 100 ujetniki v smislu povelja v lastno postojanko.

Na vzhodnem bojišču in na macedonski fronti je ostal položaj ob neznatnem bojnem delovanju neizpremenjen.

Prvi generalni kvartirništer: pl. Ludendorff.

POLOŽAJ NA BOJIŠČIH.

DUNAJ, 1. (Kor.) Iz vojnega poročevalskega stana se poroča: Italijansko bojišče: Tekom včerajšnjega dne je živahno sovražno bojno delovanje v območju soške armade oslabele. Na Barjšici in v ozemlju zapadno Podolke so bila sovražna zbiranja sprejeta z uničevalnim ognjem.

PODLISTEK

Milionar, ki je izginil. Roman. Francoski spisal Evgen Chavotte.

Zadnja beseda je bila komaj izgovorjena, in de Lozeril je že skočil na desno. Nekoliko trenutkov pozneje se je vsled Lozerilovih skokov položaj izpremenil tako, da je Hanibal stal pred Brichetom in mu kazal hrbet.

Tisti hip se je pojavila na kapitanovi desni blede glava Brichetova, ki je pomignil Lozerilu, naj napade.

Lozeril je zbral svojo moč in sunil z mečem proti Hanibalu.

Hanibal je pač dobro opazil sunek in ga hotel odbiti, toda tisti hip ga je Brichet krevčito pograbil z obema rokama za desno roko, da ni mogel zamahnuti. Ubogi kapitan ni mogel odbiti sunka in Lozerilov meč se mu je zasalil v prsi.

— Grom in strela! — je zatulil ranjenec. To je bila edina beseda, ki jo je mogel iz-

tako da je bil pričetek italijanskih napadov zadušeni v kalu. Tekom noči so se topovski boji v tem ozemlju in v odseku Sv. Gibrjela nadaljevali z veliko srditostjo. Patruilne akcije Italijanov so se povsod izjavile. — Vzhodno bojišče: Sovražnik je poizkušal včeraj po srditem topovskem in minovskem ognju napredovati proti našim postojankam severno Grosesti. Naše hlabre čete so poglale sovražnika takoj nazaj v järke. — Jugovzhodno bojišče: Normanno bojno delovanje.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijanski poročila.

1. oktobra. — Na Barjšici je sovražnik obnovil svoje napadne poizkuse proti postojankam, ki smo jih pred kratkim zavzeli. Bil je vedno gladko odbit. Stevilo v zadnjih treh dneh napravljenih ujetnikov znaša 2019 moči, med njimi 63 oficirjev. Na Krasu živahno patrolno delovanje. V fiammski dolini so se poizkušali sovražni oddelki med Col della Porto in Col Forcel Rosso približati našim postojankam, a so bili pogani v beg in zasledovani od naših patrol, ki so se polastile večjih municijskih in eksplozivnih zalog. V noči od 29. na 30. septembra so metala sovražna letala bombe na Palmanovo, Oglet, Tržič in druge kraje ob dolnji Soči, ne da bi bila napravljena kaka škoda. Ena ženska je bila ubita.

DEMISLIJA ŠVEDSKEGA KABINETA.

STOCKHOLM, 2. (Kor.) Ministrstvo je odstopilo. Kralj je pozval ministre, naj ostanejo začasno na svojih mestih, dokler ne bo prošnja rešena.

DRŽAVNA KRIZA.

(Od našega posebnega poročevalca).

Dunaj, 1. sept.

»Državna kriza« — to je edino pravi naslov, pravo označilo sedanje krize. Kri-za vlade ali parlamenta je podrejenega pomena in le rezultat napadnega pojmovanja o veliko ogromnejši krizi, ki visi nad to državo. Vsi tisti odgovorni činitelji, ki nečijo videti resničnega položaja v tej državi in si zatiskajo obe ušesi, da ne bi slišali resnih in važnih besed ob enajstih uri, so grobokopi podomavski države. — Edino pravi njeni prijatelji so tisti, ki jasno in glasno oznanjajo, na kakošni boleznini gine ta naš stari državni organizem in mu predpisujejo tudi edino resnično zdravilo, ki bi bolnika ne le popolnoma ozdravilo, marveč ga okrepilo tako, kakor ni bil doslej še nikoli tako velik, tako močan, tako nepremagljiv.

Izpremeniti se morajo torej temelji te države, ki naj bi postala zvezna država svobodnih narodov. Na ta način bi se za vselej odpravili vsi dosedajni narodnostni boji, ki ovirajo vsako veliko delo. Osrednji skupni parlament bi se bavil le z velikimi gospodarskimi in svetovnimi vprašanji, a vse narodne jezikovne in kulturne stvari vsakega naroda bi urejali posamični parlamenti zveznih držav. — V osrednjem parlamentu bi ne bilo nikdar več takih plizov, ki pečejo v narodnih strasteh in sovražnostih, kakoršnih smo priča v sedanjem čunjskem parlamentu. — Danstja pa, ki bi stala na čelu tem zadovoljnim in srečnim narodom, bi živelja sijajno prihodnost brez sence takih težav, ki jih mera preživljati danes.

Toda zaman še zdelujemo po državniki, ki bi umeli to veliko zgodovinsko dobro in začeli ustvarjati temelje taki bodoči sreči. — Tudi sedanji kabinet se neče oprizeti take res velike, res edino osrečujoče naloge, marveč se hoče spuščati v krpanje tega starega, preperelga poslopja, ki se ruši na vseh krajih in koncih. »Preč se to grobljo!« — je zaklical dr. Pogačnik — »in zgradimo si veliko, novo poslopje...«!

Vse slovanske stranke so v zgodovinski seji poslanske zbornice dne 30. maja t. l. ponudile svojo pomoč za tako novo zgradbo. Državnopravne izjave Jugoslovancev, Čehov, Poljakov in Ukrajincev so temelji, na katerih bi bilo možno zgraditi veljavno palačo, v kateri bi prebivali vladarji hiše habsbursko-lorenske.

pregovorili, kajti s to kletvico mu je obenem bruhnila tudi kri iz ust.

Z eno roko si zatiskajo strahovito rano, se je Hanibal hitro obrnil, ker je mislil, da najde za seboj izdajalca, ki ga je izročil njegovemu smrtnemu sovražniku.

Brichet je kar najhitreje pobegnil v drugi kot sobe.

Kapitan je čutil, da se mu bliža konec: toliko moči pa si je še zaupal, da bi zadavil onega, ki je zakrivil njegovo smrt. Z bledejo bližajočo se smrti na čelu, z že osteklenimi očmi in krvjo na ustnicah je krenil Hanibal proti kotu, v katerem je tičal Brichet. Toda že na pol poti je omahnil orjak in se zgrudil na kolena. Toda le nekoliko trenutkov je mogel ostati tako, potem se je pa moral opreti na roke, skušajoč tako priti do Bricheta. Tedaj mu je spodrsnilo v krvi, ki mu je bruhala iz smrtno rane.

Sedaj je spoznal, da se ne more maščevati več, in se je vdal v svojo usodo.

Tedaj pa se je z zadnjimi udarci v nje-

Zakaj je možno graditi tudi Nemci? Zakaj se umikajo in odrekajo sodelovanje? Odgovor na ta vprašanja je zelo enostaven: Ker ne želijo več in močnejše Avstrije, ki bi bila nepremagljiva vsled popolne zadovoljenosti vseh njenih narodov! Nemci se vedno plavajo v dušljivem ozračju minulih časov, ko so bili sami edini gospodarji, vsi drugi pa — helotje; in menijo, da bo tako tudi v bodočnosti, ali če možno še mnogo hujše suženjstvo za vse nemške narode. Zato se branijo z vsimi štirimi demokratičnimi državami in dočela nove preustrojitve na podlagi načela popolne enakosti in — samoodločbe narodov.

Tudi sedanja vlada plava v tej nevarni vodi, ki dere edino le v pogubo. — Smejni program Nemcev si je usvojila in zdaj stoji ž njim sredi parlamentarnega vrtilca — da naprej ne more, nazaj ne sme! In vendar neče še razumeti, da tu ne gre za državni proračun, ki naj bi dovedel do krize vlado ali celo parlament, marveč da visi nad nami vseni največja kriza vseh kriz: kriza te stare države, ki naložo potrebuje novih temeljev za svoj daljni obstanek.

Ker vlada dr. Seidlerja ne razume ali pa noče razumeti veličine in resničnosti sedanje krize ter se lovi za fantomi, zato mora čim prej priti na krmilo taka vlada, ki bo imela dovoljna pooblastila da prične reševati — usodno državno krizo.

O krizi parlamenta pa ne sme biti govora, ako počnemo zapraviti še to malo nad, ki nas morejo navdajati za končno srečno rešitev iz sedanjih krizev in težav. Brez parlamenta so naravnost nemogoče vse bodoče finančne operacije te države. Vprašanje naše valute v tuji, da vse razmerje naše krone do nemške marke, romanskega franka ali bolgarskega leva odločno svira odgovorne činitele te države, da ne gredo na led vsepsemni križani, ki so celo v Nemčiji mokri pod kapami, kranor so jih postavili. Brez parlamenta so bodoča vojna posojila nemogoča, težko izvedljiva. Edino parlament mora utrditi zaupanje in potrčiti — kredit. Slepomiselnje ni več možno!

Dr. Seidler torej ne vidi resničnega položaja pred seboj; zato se lovi za rauhe, ko sloni lejaio svobodni po gozdu. Glasovanje v proračunskem odseku nam je dokazalo, da nima večine za proračun. — Zanimivo je, kar piše večerški poluradni »Freudenblatt« o proračunu, de: »Vprašanje proračuna je v prvi vrsti vprašanje zaupanja v vlado.« — Vse drugače je z zašim proračunom, ki je za vse čase bolj priljubljen.

Ker je torej proračun v prvi vrsti zaupnica vladi, a sedanja vlada ne uživa zaupanja, vlado je pač naravno, da je danes v poslanski zbornici večina proti proračunu.

Za proračun so danes edino le nemški nacionalci in nemški krščanski socialci. Ako bi dr. Seidler pridobil Poljake, potem bi imel seveda večino. — Zadnji ministrski svet se je bavil tudi s tem vprašanjem in je formiral nove predloge, ki naj jih dr. Seidler stavi Poljakom. Te predloge je odobril tudi cesar.

Tudi grof Czernin pada baje novo izjavo, ki bi morala Poljake zadovoljiti in jih privezati na avstrijsko vlado.

Celo na Jagoslovane upa vlada vsaj toliko, da ne bodo delali besne opozicije. — Ako so že vsled svojega načelnega stališa prišli iti v opozicijo, da pa bodo radi sodelovali pri mnogih gospodarskih načrtih, z veseljem pri akciji za obnovitev lužnih dežel, ki so poškodovane tekem te vojne. V ta namen je v proračunu 50 milijonov, od katerih bi mogla iti večina na jag potom novega vojnega kreditnega zadoda, o katerem sem že toliko govoril v »Edinosti«. Ako bodo tudi, meni vlada, Jugoslovani glasovali proti proračunu, pa bodo radi videli, ako ... dobe te milijone na razpolago.

Kako umetno ustvarjajo nemški kričarji parlamentarne težave in zmešnjave v politiki o tem, kaj bodo v politiki dopustno in kaj ne, nam je dokaz pisarjenje o Kiofaču in Kramaru. Ker je Kiofač postal načelnik velikega kluba, — za katerim prihaja v opozicijo zopet tudi dr. Kramar, zato so to nezdravi pojavi, naperjeni proti dostojnosti parlamentarnega življenja. Umejnemo, da jim je vse to neljubo, kajti vsi ti pojavi dokazujejo, da se je veliko grešilo — in neprimerno jim je priznavati, da so kopčili krivico na krivico!

V sredo bo v češkem agrarnem klubu volitev predsedstva, kar se mora po pravilih zgoditi pred vsakim zasedanjem. — Tudi v tem klubu nekoliko vré in požarek sili na dan izpod pepela. Za mesto načelnika so namreč trije kandidati: Stanjek, Udržal in Prašek. Zdi se pa, da bo govoril sreč, v njegovi po vseh mogočih grehotah posiroveji duši tem silneje prebudi edino čisto čustvo, katerega tudi najnižkotnejše strasti niso nikdar mogle zadušiti v njem ... ljubezen do njegove hiere.

— Zbogom, moja dobra, moja maia Avtorica! — je nežno zamrmral umirajoči orjak, in njegove ustnice, katerim se je izvil zadnji vzdih, so dehnile ljubljenu biljo zadnji poljub tja v daljo.

Kapitanovo truplo se je zgrudilo po tleh.

Pobli vsled občutka, da je igral glavno vlogo pri odličnem umoru, je de Loveril polublažen od groze prisostvoval smrtnemu bolu svoje žrte.

— Res je mrtvi!

Te popolnoma mirno izrečene besede so mu vrstile hladnokrvnost. Izgovoril jih je hitro, ki je preiskal truplo in se vrnal z mečem v roki, kateri je zdrsnil iz odrevenih kapitanovih prstov.

zopet izvoljen posl. Stanjek, ker res nida njemu izrazilo simpatije, marveč, da dokumentirajo solidarnost češke inteligence in tiste uverjenja, ki je bilo zastopano pred vojnim sodiščem. Poslušalci so spremljali ta govor z burnimi vskliki: Slava! Pred poslopjem vsenčlišča so priredili dru. Rasim burne ovacije.

Nezaupnica kontrolni komisiji za državne dolgovce, ki jo je izrekel proračunski odsek z dvotretjinsko večino, je zelo neprijetno zadela večino v gospodski zbornici. Zato hočejo nekateri veljavni člani te zbornice predlagati — zaupnico svojima dvema zastopnikoma v komisiji, vitezu Schöllerju in baronu Czeditku. — Previdnejši člani pa svaré pred takim korakom, ki bi izzval med obema zbornicama nov konflikt, v katerem bi gospodski zbornica bila očitno na napačnem stališču. Naloga gospodske zbornice je ta, da popravlja morebitne zmote in napačne korake poslanske, ne pa, da bi v zmotih prednjajala.

Proračunski odsek je že odglasoval nezaupnico komisiji, poročilo za zbornico se že pripravila, ali — čuje se — ta zadeva ne pride tako kmalu na vrsto. Hočejo jo zavleči, kolikor se bo le dalo. — Štirje člani kontrolne komisije iz poslanske zbornice: baron Fuchs, dr. Steinwender, Muštalka in dr. Janković podajo demisijsko kakor hitro zbornica sprejme predlagano in v odseku že sprejeto nezaupnico. — To je naravno! Manj naravno se pa dozdeva, kar se govori, da bi zbornica potem vse štiri zopet izvolila v isto komisijo. — Ako so zaslužili nezaupnico, ki bi jim jo zbornica izrekla, jim ne more v isti sapi izreči tolikoega zaupanja, da jih — zopet voli. Morda pa hočejo inscenirati samo demonstracijo proti bivšemu in sedanjemu režimu, in izreči, da so ti štirje gospodje pravzaprav — žrtve neustavnih odlošajev, žrtve razmer, žrtve — sile!

Razne politične vesti.

Fran Supilo. Pred nekoliko dnevi smo tudi mi zabeležili vest, došlo iz Lugana, da italijanski listi poročajo, da je ta znani hrvatski novinar in politik in sedaj eden najagilnejših članov jugoslovanskega odbora v inozemstvu, v Londonu umrl. Ker se do danes ni oporekalo tej vesti, utegne biti resnična. Fran Supilo se je rodil v Cavtatu kraj Dubrovnika. Ker se povodom obiska pok. prestolonaslednika Rudolfa udeležil sežigania avstrijske zastave, je bil izključen iz dubrovnike in vseh avstrijskih gimnazij. Na to je absolviraj poljedelsko šolo. V javnosti je stopil kot urednik dubrovaške »Crvene Hrvatske«. Preselilv se kasneje na Reko, je bil urednik »Reškega Novoga lista«. V politiki je aktivno nastopil za časa reške in zadrške resolucije (reški je bil baje celo avtor) ter se je pridružil hrvatsko-srbski koaliciji. Leta 1906. je bil izvoljen za poslanca v hrvatskem saboru v Glini, pozneje v Delnicah. Po glasovitem Friedlingovem procesu je izstopil iz hrvatsko-srbske koalicije, a za časa Tomasičevega banovanja je srdito napadal koalicio. Kasneje ni več kandidiral, omeajoč svojo delavnost na žurnalistično polje. Že dlje čase so se baje pojavljali pri njem znaki duševne zmoženosti. Milanski »Corriere della Sera« si je povodom vesti o Supilovi smrti dovolil malo — falsifikacijo resnice s trdjenjem, da je Italija izgubila v njem enega najboljših prijateljev. Saj je bil ravno Supilo nedežlo temu v ostrih polemikah z italijanskim časopisjem, kjer se je kazal hudoga nasprotnika italijanskih aspiracij! Verujemo, da je Supilo simpatiziral z epopejo italijanskega ujedinenja, italijanske zgodovino in morda tudi z nacionalnimi svojstvi latinskega plemena — ali da bi bil prijatelj Italije z ozirom na nje sedanje aspiracije na naše pokrajine — to ne drži.

Govor posl. dr. Rašna na tretji njegovi promociji doktorjem prava, dr. Rašin je bil obselen skupno z dom. Kramarjem. Po velikodušnem amnestijskem činu našega blagega vladarja je bil pomiloščen tudi on. Zaprtil je, da se mu zopet poddeli doktorska čast. Proti tej njegovi zahtevi ni bilo nikake zakonite zapreke. In tako je bil Rašin sedaj promoviran v tretjici; v prvi po dovršenih študijah, v drugi po omladinskem procesu in sedaj v tretjici. Povodom sedanje tretje promocije na vseučilišču v Pragi je imel promoviranece političen govor, v katerem je rekel med drugim: Ni moja krivda, da se mi sedaj v tretjici podelja čast doktorja. Do te promocije je moralo priti, ker sem bil z mnogimi drugimi možmi češkega naroda obsjen radi zločinov, ki je bil v tem, da se nisimo hoteli izneveriti svoemu uverjenju. V mojem procesu je šlo za pravo češkega naroda, ki ni ne od večraj, ne od danes, ampak za pravico, ki nam pripada že skozi stoletja. Zgodovinski razvoj te prave je dovedel do veleizdajniških pravi v tej vojni. Za to pravo sta se borila Palacky in Kotar, in bore se do današnjega dne vsi odlični možje našega naroda. In da teh ni doletela smrtna obsoda, se imajo zahvaliti edino temu, da so prej umrli. Češki narod se bori v tej vojni za pravo samoodločbe in za svobodo Slovanov. Pred vojnim sodiščem nisom stal jaz, ali kake druge osebe, marveč dve veliki ideji: pravo samoodločbe češkega naroda in svoboda Slovanov. Za ti ideji smo se borili in trpeli in ne odnehamo od njih do smrti. — Na koncu svojega govora je rekel dr. Rašin, da misli, da navzoči niso prišli za to,

da njemu izrazilo simpatije, marveč, da dokumentirajo solidarnost češke inteligence in tiste uverjenja, ki je bilo zastopano pred vojnim sodiščem. Poslušalci so spremljali ta govor z burnimi vskliki: Slava! Pred poslopjem vsenčlišča so priredili dru. Rasim burne ovacije.

Prodaja ogla.

(rdeče izkaznice. — 10 kg na izkaznico.) Sv. Vit: šte. 1512—1601 (okrajina št. 1) dne 4. 10. pri Rupena Andreju, ul. Fabri 3, (cena 66 vin. kg).

Barriera nova: šte. 1007—1414 (okr. št. 2) dne 4. 10. pri Steyer Aleksandru, ul. Caripson 10, (cena 50 vin. kg).

Barriera vecchia: šte. 2211—2276 (okrajina št. 2) dne 4. 10. pri Simcich Ivani, ul. Risorta 17, (cena 54 vin. kg).

Domate vesti.

Slovenska obrina in trgovska nadaljevalna šola v Trstu (ul. Stadion 21). Jutri, v četrtek, je pouk v vseh razredih trgovske nadaljevalne šole od 2 popoldne naprej. Vodstvo.

Proti odpustitvi tramvajevcev remonstira vse tržaško časopisje in tudi občinstvo obsoja ta čin družbine uprave. Saj je poleg odpustčenega oboja — ki prihaja seveda tu prvo v vpoštev — zadeta tudi javnost. Kajti brez oboja ni tramvajskega prometa, ki ga vse želi, četudi morda v skrčeni meri. Zato pričakuje vsa javnost, da oblasti poskrbe za remediuro toliko glede tako kruto zadetih uslužbencev, kolikor glede obrata, ki je res velikega pomena za tako veliko trgovsko mesto.

Ustmene reklamacije glede izkaznic za premož se ne sprejemajo več. Povodom dostavljanja na podlagi reklamacij zadnjih dni izstavljenih izkaznic za premož se je pokazalo, da na stotine izkaznic vsled navedbe napačnih imen in naslovov ni mogoče dostaviti in da je pri teh reklamacijah očitno šlo za poizkus, da si posamezne stranke na nedopusten način prilaste še drugo izkaznico. Z ozirom na tako postopanje in z ozirom na to, da je občinstvo cel mesec imelo priliko za pritožbe, se od danes naprej ustmene reklamacije radi napačno izstavljenih ali še nedostavljenih izkaznic ne sprejemajo več. — Stranke, ki imajo vsled priselitve v Trst ali v področje mesta pravico do izkaznice za premož, morajo svoje prošnje ali uporabi vzorcev, ki se dobe pri vseh policijskih komisarijatih, vlagati pisмено. Vse ostale stranke, ki tekem enomesnega roka niso mogle pravočasno reklamirati radi boleznii ali kakega drugega tehtnega vzroka, morajo te okoliščine razložiti v pisni vlogi.

Pevsko društvo »Kolo«. Člani, ki se mislijo udeleževati pevskih vaj, in tisti, ki žele pristopiti k pevskeemu zboru, so vabljeni na pogovor za danes zvečer ob 8½ uri v bufiet Dekleva v ulici Molin Piccolo.

Ustanovitev deželne urada za oblačila v Trstu. Z odredbo trgovskega ministristva z dne 21. septembra t. l. so bile ukrenjene priprave v svrhu zagotovitve oblačila prebivalstva. V bodoče je prosto trgovanje z oblačili in nakupovanje za samoporabo, izvzemši onih oblačilnih in perilnih predmetov, ki so izrecno navedeni v istočasno objavljeni listi trgovinskega ministristva, prepovedano. Dalje hoste centrali za bombazevino in vojno dadi za preskrbovanje ubožnejših slojev prebivalstva z oblačili in perili na razpolago cenena oblačila: tudi trgovanje s starimi oblekami bo posebej urejeno. V svrhu izvršitve vseh teh nalog se ustanove povsod deželni uradi za oblačila. Tak urad za Primorsko je ustanovil tržaški namestnik v trgovsko in obrtni zbornici v Trstu in poveril vodstvo urada članu trgovske zbornice, ces. svet. Leopoldu Brunnerju. Novemu uradu je pridruženo svetovalestvo, obstoječe iz zastopnikov vseh zainteresiranih produkcijskih, trgovinskih in konsumentnih krogov, ki bi se imelo odobriti načelna vprašanja, ki bi se pojavila. Do aktiviranja ostalih v ministrski odredbi določenih uradov je namestnik v smislu § 43 ministrske odredbe za Trst in okolico pooblastil mestni magistrat, za ostalo ozemlje Primorskega okrajna glavarstva, v Puli pa c. kr. trdnjavskega komisarija, da naj v slučaju najnujnejše potrebe dovolijo oddajo tega blaga za samoporabo in izdajo tozadevna dovoljenja. V Trstu bo izvrševal mestni magistrat te funkcije potom okrajnih načelnikov, ki so za to vsled poznavanja krajev in oseb najbolj sposobni. Izvedba organizacije za preskrbo ubožnih slojev ceninimi oblačili in akcija glede starih oblek je v razvoju; tozadevno ukrenjene naprave bodo o pravein času naznane javnosti. Končno se opozarja še nato, da je prodajanje ali nakupovanje blaga za oblačila, ki spada pod odredbo ministristva, za samoporabo konsumentov brez oblastnega dovoljenja v bodoče prepovedano in da bodo prestopki kaznovani z denarno globo do 20.000 K ali z zaporom do 6 mesecev, eventualno z istočasnim zapadom blaga.

iz Sv. Križa pri Trstu. Dne 20. avgusta t. l. je vsled oblastvenega ukaza veči del tukajšnega prebivalstva zapustil domačo vas. Ostali so doma le možki, a še ti ne vsi. Večina tukajšnjega ljudstva se je na-

selila na Kontovelju, kjer so bili Križani prav po staroslovanski šegi jako gostoljubno in prijazno sprejeti, za kar jim bodi izrečena najtopleja zahvala. Nekateri so se naselili tudi na Proseku, Grljani, Miramaru, Rojani, Trstu itd. Ker je bilo torej največ Križanov skupaj na Kontovelju in v sosednjih krajih, je voditelj Kriške aprovizacije g. Fran Košuta, sporazumno z odborniki, ki so prišli na Kontovelj, brez odloga odprl začasno aprovizacijsko razprodajališče na svojem novem mestu. Da to ni bila tako lahka stvar, je razumljivo. Mnogo si je prizadeval tudi tajnik in odbornik kriške aprovizacijske komisije, da je izposloval od c. in kr. vojaške oblasti, da je ta dobrohotno prepustila v aprovizacijske svrhe prav primeren lokal. Ne moremo si kaj, da ne bi pohvalno omenili delovanja g. Frana Košute, ki se z vso vstrajnostjo in natančnostjo trudi, da bi aprovizacija kar najbolje vsepevala ter da bi zadovoljil vse odjemalce. Seveda tega ne more in ne bo mogel nikdo ... Prestal je tudi že marsikatero nevarnost. Omenimo naj le dan, ko je le nekaj korakov od aprovizacijskih prostorov v Sv. Križu razrušila sovražna krogla hišo v trenutki, ko je predsednik s tajnikom vred opravljali svojo službo. — Mož je tvegal večkrat svoje življenje in inete, ko je ob obstrfelevanju dovažal vasi živila. Večkrat, ko je skoro vse bežalo, je izjavljaj, da on mora ostati na svojem mestu, da bo delil ljudem živila, tudi če postane žitev svoje naloge. Pri patrijiotičnih prireditvah opravlja vedno službo blagajnika; nikoli ni tako vesel, kakor tedaj, ko prav mnogo inkasira v dobrodelne svrhe. In vendar je ljudi, ki mislijo v svoji domišljavosti, da bi oni vse bolje opravljali aprovizacijske posle! Da nimajo za te svoje — aspiracije prav nobene stvarne podlage, ali resničnega razloga, to razumejo dobro vsi pametni in objektivno soedeči Križki možje. To priznajo gotovo tudi vsi tisti viši činitelji, ki so mu poverili to važno in težko nalogo. Ako pa kdo druge sodi po sebi, je to pač njegova stvar. — Pika.

Mestna zastavljalnica. Jutri, v četrtek, 4. t. m., od 9 in pol dop. do 1 pop. in od 3 in pol do 6 pop. se bodo prodajale na dražbi dragocenosti serije 139, zastavljene meseca februarja 1916 na rumene listke, in sicer od šte. 207.401 do šte. 211.600.

MALI OGLASI.

so računajo po 4 stot. besedo. Glasno tiskanje besede se računa enkrat več. — Najmanjša: pristojbina znosa 40 stotnik.

Čuje po 76 v. bombazevino stare jopice rte in zakle, samo nova in staro kupuj na vsakih cen h. Ac o Ag edolito 13. 6 6

Mlada, preknipiva gospodinja z 5 ti oš priložen, moženjem, želi dopolniti v svrhu stitve z dobro in močnim gospod m. ce tudi brez premoženja. Poudarba na Ins. odd. »Edinosti«.

Gospod v dobri službi želi znanja z boljšo goslino z Trsta ali okolice, 28—3 let, taro, neom d. zveze pr tokosti. Ila resno in natančno ponudbo pod. »Se« na Inzeratni oddelak »Edinosti«.

Blondinka, moretka in brunetku zelo znanstva z inteligentnim gospodom v svrhu izobrazbe. Pismente ponudbe pod. »Se« aj omejenih imeni na Ins. odd. »Edinosti«.

Išče se mladenka za vsa hrisna dela. Ulica Galileo 8. IV.

Prodajo se knjige za sl. venske ljudske šole, 2 pripravi in pov. gimnazije. Vpraš. na: »Se« na Ins. odd. »Edinosti«.

Fotograf Anton Jeršek posluje v svojem ateljeju v Trstu, Via della Poste št. 10. 407

Kupujem enja in bombazevino, Rabic, Sr. Ivan št. 085 nasr b to ar v oln. 1490

Trst, Vojaki trg SALONE EDISON Palača Vianello

Danes in jutri V. (peta) serija impozantnega znanstvenega dela

Homunkulusa - Unikenja človeštva

V glavni vlogi glasoviti Olaf Foens.

Zacetek ob 4. pop. Začetek ob 4. pop.

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmio šte. 5 (Lusino poslopje)

Kapital in rezerva K 13.200.000.—

Filijalke: Dunaj Tegethofstrasse 7—9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Sibenik, Zadar.

Vloge na knjižico 3½% Vloge na knjižice

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiroračunu po dogovoru. Akreditivi čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča. — Kupuje in prodaja: vrednosne papirje, rente, obilgacije, zastavna pisma, prioritete, delnice, srečke, valute, devize, p. omes. itd. Daje predume na vrednostne papirje in bla o ležaje v javnih skladiščih. — Safe deposits. — Prodaja srečk razredne loterje. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija zrebanja srečk ud. brezplačno. Stavni kredit, remours kredit. — Boizna narocila. — Inkaso. — Menjalnica. — Eskompt menic. Telefoni: 1463, 1793 in 2676.

Uradne ure: od 9 do 1 popoldne

Prodaj vozovna vola, plemensko svinjo in marjasa. Na lov pove Inzeratni oddelak »Edinosti« pod št. 141.

Obdelano zemljišče se o'ida v najemu. Vprašati ul. Solitario št. 4; pri vratiju 4—5 pop. 1504

PRILožNOST.

Velika hiša

s pritličjem in petimi nadstropji prosta davkov, se prodaja s stajno ceno K 130.000.

Naslov pove Ins odd »Edinosti«

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák

v Trstu, ul. Poste veche 12, vogal ulice delle Poste.

Izdiranje zobov brez bolečine.

Plombiranje.

UMETNI ZOBJE

Siroj za šivanje in vezanje, pravi nemški uzorci.

Seidel & Neumann in »Singer« Rasl & Gasser

Bogata zaloga vseh potrebcin.

Mehanična delavnica za vsako popraviljanje.

— Trdka ustanovljena leta 1878. —

FRANCESCO BEDNAR

Trst, ulica Campanile št. 19.

Hotel in restavracija

METROPOLE

Trst, ulica S. Nicolò 22.

Kuhinja prve vrste. Vina izbrana.

Elegantne sobe. — Največja čistost. — Cene zmerno.

Kabaret-Varietè MAXIM

Trst - Via Stadion 10 - Trst

Odprt od 8½ zvečer naprej

Ostojnina K 2

LASTNIKI ZEMLJIŠČ

Istre in Dalmacije v katerih se lahko kopije

„BAOXITE“

naj pošljejo natančne pismente ponudbe s ceno na trdko

A. ZORZONI, ulica Bonadoni šte. 6, Trst.